

Tervise Arengu Instituut

TOITUMISUURINGUTE ANDMEBAASI KASUTUSJUHEND

2010

Sisukord

Andmebaasist.....	3
Andmete otsimine	3
Kasutamine.....	3
Andmete esitlusviis ja salvestamine.....	4
Tähiste ja märkide seletus	4
Redigeerimine ja arvutamine	5
Valitud andmete esitamine diagrammina.....	6
Tabelite esitamine protsentides	7

Andmebaasist

Andmebaasis on uuringud jaotatud:

- Faktilise toitumise uuringud
 - Eesti Rahvastiku Toitumise Uuring 1997 (RTU)
- Toitumise sagedusharjumuste uuringud
 - Eesti Terviseuuring 2006 (ETeU)
 - Eesti Täiskasvanud Rahvastiku Tervisekäitumise Uuring (TKU)
 - Eesti Kooliõpilaste Tervisekäitumise Uuring (HBSC)

Andmebaasis on andmed esitatud tabelitena ning igal tabelil on unikaalne kood. Avades konkreetse uuringu, on näha valdkondade loetelu ning sealt edasi liikudes avaneb andmetabelite loetelu. Loetelus esitatakse tabeli nimetuse all muutujate nimetused koos muutuja mõne väärtusega ja sulgudes muutuja väärtuste arv. Samuti on tabeli nimetuse juures näha tabeli kood, maht ja uuendamise kuupäev.

Andmete otsimine

Vajaliku tabeli võib leida mööda puustruktuuri liikudes või kasutades tekstiotsingut. Andmebaasi avalehel on nupp "Otsing", mille kaudu saab tabelit otsida, kas märksõna või koodi järgi. Otsinguaknasse tuleb sisestada otsitav tekst või tabeli kood. Otsingu kiirendamiseks saab valida andmebaasi, millest tahetakse andmeid leida.

Kasutamine

Soovitud andmetabeli leidmisel klõpsake sellel ning tulemusena avaneb muutujate valmise aken. Muutuja väärtuste valimiseks on mitu võimalust:

- **Ühe väärtuse valimiseks** märgistage hiirega soovitud väärtus
- **Mitme väärtuse valimiseks:**
 - Kui valitavad väärtused on järjestikku, märgistage esimene ja *Shift*-klahvi all hoides ka viimane.
 - Kui valitavad väärtused ei ole järjestikku, märgistage need *Ctrl*-klahvi all hoides.
- **Kõikide väärtuste valimiseks** klõpsake muutuja nimetuse kõrval oleval nupul (Valida kõik) või märgistage esimene rida ja vajutage seejärel ühel ajal klahve *Shift* ja *End*.
- **Muutuja väärtuse otsimiseks** kirjutage välja "Otsing" soovitud tekst ning vajutage (Otsida tekstis). Kui teid huvitab samast rühmast mitu väärtust, siis korrake tegevust.

- **Kogu tehtud valiku tühistamiseks** klõpsake muutuja nimetuse kõrval olevat nupul (Tühistada valikud).
- **Ühe rea valiku tühistamiseks** vajutage üheaegselt klahvi *Ctrl* ja valitud real vasakut hiire klahvi.

Andmete esitlusviis ja salvestamine

Muutujate valimise aknas olevast rippmenüüst on võimalik valida endale sobiv andmete esitluse viis. Valitud andmeid on võimalik vaadata ekraanil ja/või salvestada endale arvutisse (vaikimisi kuvatakse andmed ekaanil). Kui olete endale sobiva esitlusviisi valinud, siis vajutage jätkka.

Salvestamise võimalused:

- PC-AXISE tabel
- Exceli tabel
- Exceli tabel, nagu ekraanil
- Tekstifail
- Tabeldieraldusega pealkirjaga tekst
- Tabeldieraldusega pealkirjata tekst
- Semikooloneeraldusega pealkirjaga tekst
- Semikooloneeraldusega pealkirjata tekst
- Html-fail
- dBase (relatsiooniline)
- dBase (GIS)
- XML vormingu PXML XDF
- XML vormingu PXML koos võtmetega andmeelementide jaoks
- XML vormingu PXML CALS

Tähiste ja märkide seletus

. - andmeid pole saadud või on avaldamiseks ebakindlad.
 0 - nähtuse mitteesinemine või ümardamisel saadud 0.
 .. - muutuja väärtuse ees valikuaknas tähendab, et tegemist on eelmise väärtuse alamväärtusega "sealhulgas" tähenduses.

- tabelis olevate muutujate esitlusjärjekorra pööramine päripäeva

- tabelis olevate muutujate esitlusjärjekorra pööramine vastupäeva

- käsitsi pööramine. Võimaldab ridade ja veergude vahel muutujaid ringi tõsta ning järjekorda vehetada.

- - tabeli vormi muutmine
- - valitud andmete esitamine diagrammina
- - esitatakse tabeli allmärkused
- - tabeli üldinfo, mille all kuvatakse tabeli pealkiri, kood ning uuendamise kuupäev.
- - printimine
- - andmete sorteerimine tähestiku, kasvamise, kahanemise järgi
- - abi
- - valitud tabeli salvestamine Exceli tabelina
- - valitud tabeli salvestamine PC-Axise tabelina
- - valitud tabeli salvestamine tekstifailina.

Redigeerimine ja arvutamine

Andmetabelit on võimalik vastavalt enda vajadustele ringi kujundada.

Rippmenüüst "redigeerimine ja arvutamine" avanevad alljärgnevad võimalused:

- Tabeli vormi muutmine
- 0-väärtusega ridade kustutamine
- 0- ja '-'-väärtusega ridade kustutamine
- 0-, '-' ja '.'-väärtusega ridade kustutamine
- '.'-väärtusega ridade kustutamine
- Päripäeva pööramine
- Vastupäeva pööramine
- Käsitsi pööramine
- Summeerimine - muutuja kõigi või valitud väärtuste summeerimine ja tulemuse lisamine tabelisse
- Protsendi arvutamine - protsendi arvutamine nii, et muutuja kõik väärtused või muutuja üks väärtus või tabeli üks lahter on 100%
- Kümnenkohtade arvu muutmine
- Muutuja kustutamine - muutuja kaotamine tabelist, valides sellest muutujast tabelisse ainult ühe väärtuse
- Väärtuste järjekorra muutmine - valitud muutuja väärtuste järjekorra muutmine tabelis
- Väärtuse kustutamine - ühe või mitme muutuja väärtus(t)e kustutamine. Muutuja kõigi väärtuste kustutamiseks peab kustutama muutuja

- Muutuja väärtuste lahutamine - muutuja kahe väärtuse vahe lisamine tabelisse
- Muutuja väärtuste korrutamine - muutuja kahe väärtuse korrutise lisamine tabelisse
- Muutuja väärtuste jagamine - muutuja kahe väärtuse jagatise lisamine tabelisse
- Teksti muutmine

Valitud andmete esitamine diagrammina

Valitud andmete esitamiseks diagrammina on nupp . Kui diagramm on esitatud, on võimalik diagrammi ülal olevast nupust "pööramine" diagrammi pöörata. Menüüst "seaded" on võimalik valida diagrammi tüüp:

- Joondiagramm
- Tulpdiagramm
 - Rühmitatud tulpdiagramm
 - Summatulpdiagramm (abs.)
 - Summatulpdiagramm (100%)
- Tulp- ja joondiagramm (2 telge)
- Rahvastikupüramiid
- Ringdiagramm

Samuti on võimalik muuta diagrammi kõrgust, laiust, kirja suurust, kaotada legendi ja pealkirja.

Kui diagrammi ei kuvata ekraanil, olete valinud liialt palju väärtusi graafiliseks esituseks seda tüüpi diagrammiga. Graafilise esituse saamiseks tuleb valida vähem väärtusi.

Tabelite esitamine protsentides

Kui soovite teada teema vastuste variantide jaotust protsentides, siis:

1. valige teema vastuste variantide lahtrist kõik väärtused;
2. valige teistest lahtritest teid huvitavad väärtused;
3. vajutage jätk;

Näitena soovitakse teada mitu protsenti 40-44 aastasi naisi tarbib vitamiine ja toidulisandeid 1-2 kuud aastas.

RTU61: Vitamiinide ja teiste toidulisandite tarbimise sagedus soo ja vanuserühma järgi

Tarbimise sagedus	Sugu	Vanuserühm
Kokku:5. Valitud: 5	Kokku:3. Valitud: 1	Kokku:13. Valitud: 1
<ul style="list-style-type: none">Ei kasutaJuhuslikult1-2 kuud aastas3-4 kuud aastasPeaaegu iga päev	<ul style="list-style-type: none">MehedNaisedMehed ja naised	<ul style="list-style-type: none">Kokku16-1920-2425-2930-3435-3940-44
Otsing <input type="text"/> <input type="button" value=">"/>	Otsing <input type="text"/> <input type="button" value=">"/>	Otsing <input type="text"/> <input type="button" value=">"/>
☐ rea algusest	☐ rea algusest	☐ rea algusest

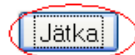
◆ nii märgistatud muutujast vali vähemalt üks väärtus

Tabelis on 195 andmeelementi (15 rida ja 13 veergu) Kogu tabeli salvestamine.

Andmeesituseks ekraanil tuleb valida vähem kui 2000 rida ja 50 veergu.

Valitud andmeridu Valitud andmeveerge

Vali esitusviis ja vajuta

4. valige "redigeerimine ja arvutamine" rippmenüüst protsendi arvutamine;
5. märgistage see muutuja, mille protsendilist jaotust soovite saada ja valige valikuvõimalus nr 1;

Valikuvõimalus 1	Vali protsendi arvutamiseks muutuja, väärtused kokku = 100	<input type="button" value="OK"/>
Valikuvõimalus 2	Vali muutuja, mille üks väärtus = 100	<input type="button" value="OK"/>
Valikuvõimalus 3	Vali lahter (s.t igast muutujast üks väärtus), mille väärtus = 100	<input type="button" value="OK"/>
☐ Sugu ☒ Tarbimise sagedus ☐ Vanuserühm		
Uue väärtuse nimetus	<input type="text" value="Protsent"/>	
☒ Näita algandmeid ja protsenti ☐ Näita ainult protsenti		

6. Seejärel kuvatakse tabel, kus tulemused on esitatud absoluutarvudes ja protsentides.

Näite vastusena võib tabelist välja lugeda, et 1-2 kuud aastas tarbib toidulisandeid ja vitamiine 16 % 40-44 aastasi naisi.

Vitamiinide ja teiste toidulisandite tarbimise sagedus --- Sugu, Tarbimise sagedus ning Vanuserühm. Esitatud --- Väärtus ning Protsent.		40-44
Naised		
Väärtus		
Ei kasuta		63
Juhuslikult		29
1-2 kuud aastas		20
3-4 kuud aastas		9
Peaaegu iga päev		4
Protsent		
Ei kasuta		50.40
Juhuslikult		23.20
1-2 kuud aastas		16.00
3-4 kuud aastas		7.20
Peaaegu iga päev		3.20

Valikuvõimalus 2 korral, saab valida ühe muutuja, mille ühe väärtuse saate võrdsustada 100%-ga. Teised väärtused arvutatakse vastavalt sellele. Valikuvõimalus 3 korral saab valida igast muutujast ühe väärtuse, mille väärtus võrdsustatakse 100%-ga. Teised väärtused arvutatakse vastavalt sellele.